

वा० रा०

॥१२६॥

शोकएवमाद्यनुचितव्यवहारप्रवर्तकइत्याह ॥ शोकइत्यादि ॥ १५ ॥ सुसूक्ष्मोपिशोकः सोढुं नशक्यते किंपुनर्महानितिशेषः ॥ १६ ॥ स्वशोकस्यमहत्त्वंदर्शयति ॥ वनेति ॥ पंचरात्रइत्यस्य गतइतिशेषः ॥ तत्रप्रथमातमसातीरे द्वितीयागुहपुरे तृतीयागंगातीरे चतुर्थीप्रयागे पंचमीयमुनातीरे षष्ठीचित्रकूटे ॥ तद्दिने सुमंत्रस्यायोध्याप्राप्तिः ॥ अतएवाप्रेषष्ठीतिदशरथोक्तिः ॥ अथवाद्यदिने संपूर्णदिनंस्वनिकटेस्थितत्वेन स्वदेशेतमसातीरेएवस्थितत्वेनतद्दिनमगणय्य कौसल्ययाद्यपंचरात्रोगणयतइत्युक्तं ॥ राजातु तमपिगृहित्वाषष्ठीति वक्ष्यति ॥ यत्तुक्तकेन निर्गमनात्सतरात्रःसुमंत्रागमनदिनेइत्युक्तं तदज्ञानाद्रंगोत्तरणदिनात्तृतीयेहनिचारप्रतिनिवृत्त्युत्तरं सायान्हेतद्दिनेएव सुमंत्रप्रस्थानस्य

शोकोनाशयतेधैर्यंशोकोनाशयतेश्रुतं ॥ शोकोनाशयतेसर्वेनास्तिशोकसमोरिपुः ॥ १५ ॥ शक्यमापतितःसोढुं प्रहारोरिपुहस्ततः ॥ सोढुमापतितःशोकःसुसूक्ष्मोपिनशक्यते ॥ १६ ॥ वनवासायरामस्यपंचरात्रोत्तरगणयते ॥ यःशोकहतहर्षायाःपंचवर्षोपमोमम ॥ १७ ॥ तंहिचिंतयमानायाःशोकोयंहृदिवर्धते ॥ नदीनामिववेगेनसमुद्रसलिलमहत् ॥ १८ ॥ एवंहिकथयंत्यास्तुकौसल्यायाःशुभंवचः ॥ मंदरश्मिरभूत्सूर्योरजनीचाभ्यवर्तत ॥ १९ ॥ अथप्रह्लादितोवाक्यैर्देव्याकौसल्ययानृपः ॥ शोकेनचसमाक्रांतोनिद्रायावशमेयिवान् ॥ २० ॥ इत्यार्षेश्रीरामायणेवाल्मीकीयेआदिकाव्येअयोध्याकाण्डेद्विषष्टितमःसर्गः ॥ ६२ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥

प्रतिबुद्धोमुहूर्तेनशोकोपहतचेतनः ॥ अथराजादशरथःसचिंतामभ्यपद्यत ॥ १ ॥ रामलक्ष्मणयोश्चैवविवासाद्वासवोपमं ॥ आपेदेउपसर्गस्तंतमःसूर्यमिवासुरं ॥ २ ॥

वक्तुंशक्यत्वात् ॥ रामस्यनिर्गमदिनाद्दिनेपठेइतिपूर्वलिखितपादविरोधाच्च ॥ १७ ॥ नदीनांवेगेन समुद्रसलिलमिवेतिउत्प्रेक्षमात्रं ननुतस्यतेनवद्विरित्याहुः ॥ परेतु महत्समुद्रसलिलं वेगेन चंद्रोदयवद्विवेगेन नदीनां तद्वदि तद्व्यांतरेयथावर्धतइत्यर्थः ॥ समुद्रगामिनदीनांचंद्रोदयकालिकसमुद्रव्यावृद्धेः कियद्दूरमद्याप्युपलंभादित्याहुः ॥ १८ ॥ शुभंवचः अतिदुःखिताया अपि पत्यनुनयपरत्वाच्च सः शुभत्वं ॥ १९ ॥ २० ॥ इतिरा० वा० आ० अ० द्विषष्टितमःसर्गः ॥ ६२ ॥ प्रतिबुद्धइति ॥ १ ॥ वासवोपमं तंदशरथं ॥ उपसर्गः उपप्लवः शोकइतियावत् ॥ आसुरंतमः असुरस्यराहोःसंबंधितमआवरणशक्तिः यथासूर्यमावृणोति तद्वत् ॥ २ ॥

अ० कां०

॥१२६॥